

Rozlišování savců podle zubních vzorců

Vačnatí 5134-5/4134 (až 52)

Placentálové: 3143-3143 (44)

Zubní vzorce savců podle jednotlivých řádů třídy savců

Hmyzožravci

špičáky menší než řezáky

bělozubka

3 1 1 3 (28)

2 0 1 3

rejsec 30

3123/**1113**

rejsek 32

3133/2013

ježek 34

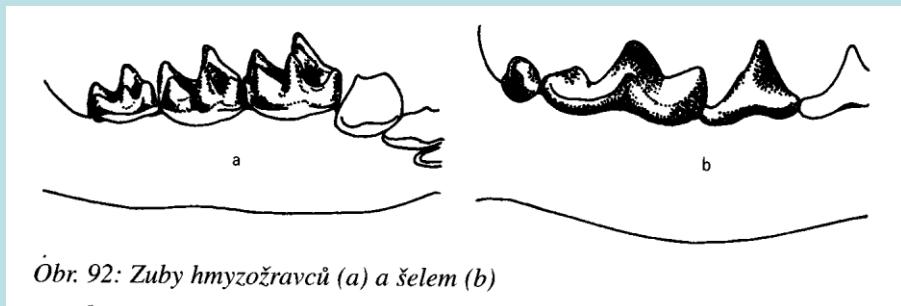
3133/21**20**

krtek

3 1 4 3 (44)

3 1 4 3

Stoličky hrbolekaté až hrotité

Rejskovití – jařmové oblouky chybí
Krtek – jařmové oblouky tyčinkovití
Ježci - jařmové oblouky normální

Letouni

Mezera mezi řezáky v horní čelisti

Vrápenci – nosní část nápadně zvětšená (výduť),
2 páry řezáků v dolní čel.

(1) 1 2 3 (32)
2 1 2 3

Netopýři – 3 páry řezáků v dolní čelisti

Eptesicus, Vespertilio

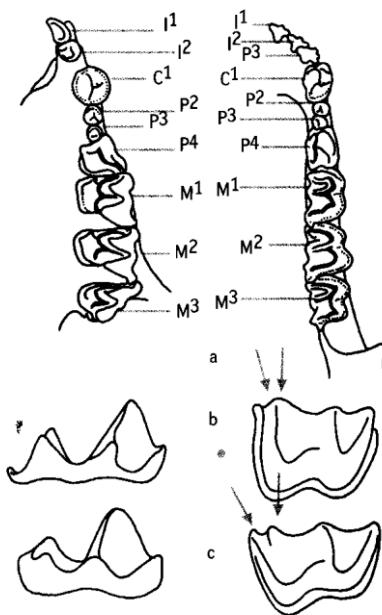
2 1 1 3 (32)
3 1 2 3

Barbastella, Pipistrellus, Nyctalus 34
2123/3123

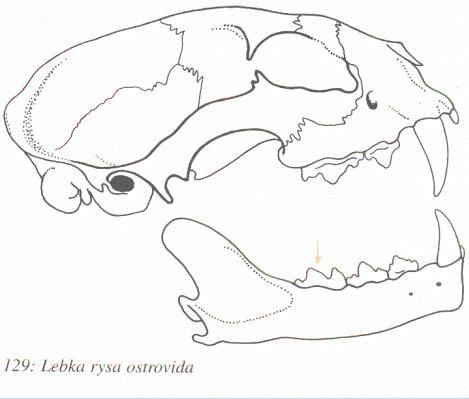
Plecotus 36

Miniopterus, Myotis

2 1 3 3 (38)
3 1 3 3

Obr. 99: Zuby netopýřů.
a – uspořádání a označení zubů v horní a dolní čelisti,
b – myotodontní typ stoličky,
c – nyktalodontní typ stoličky.

Obr. 129: Lebka rysa ostrovida

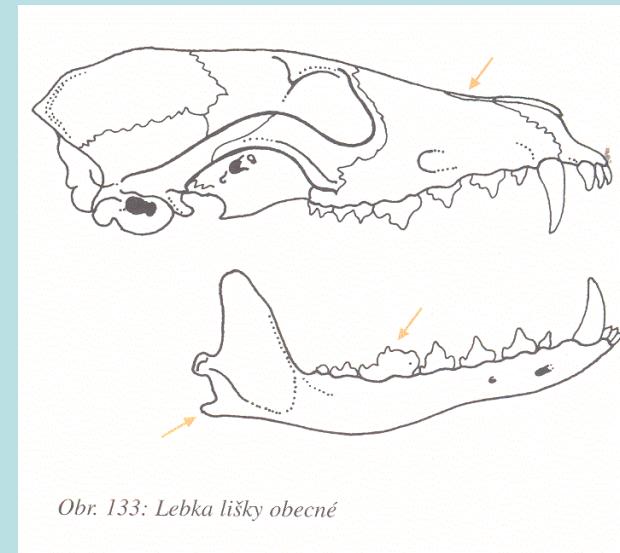
Šelmy

špičáky větší než řezáky

rys
 $\frac{3 \ 1 \ 2 \ 1}{3 \ 1 \ 2 \ 1}$ (28)

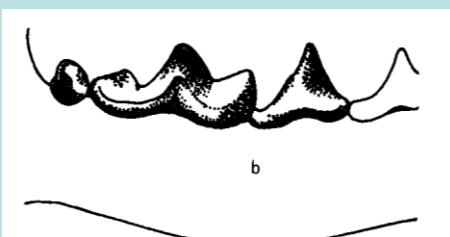
kočka (30)
 tchoř, vydra (34)
 jezevec (36), kuna (38)

pes
 $\frac{3 \ 1 \ 4 \ 2}{3 \ 1 \ 4 \ 3}$ (42)

Obr. 133: Lebka lišky obecné

Stoličky s tupě hrbolekatým povrchem (hřebenité), první nápadně velká - trhák (čtyři trháky tvoří vždy poslední horní třenák a první dolní stolička na každé straně)

Hlodavci

Neúplný chrup - 1 pár řezáků v horní čelisti, velká diastema
(myší a hrabošů: **1003-1003 [16]**).

Odchylky od standardu:

myšivka (18)

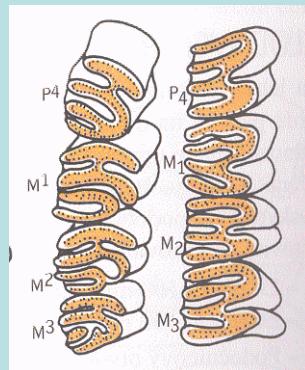
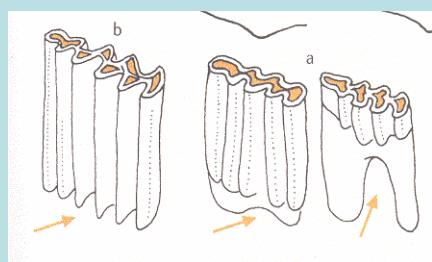
1013/1003

bobr, nutrie, plchové (20)

1013/1013

veverka (22)

1023/1013

Hraboši – hypsodontní stoličky
(vysoké korunky, bez kořenů)

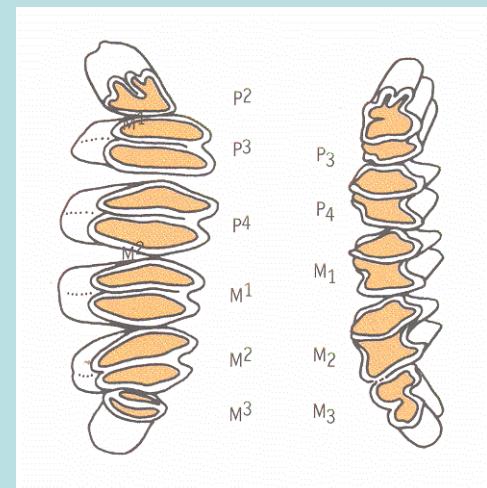
(křeček) myši, krysy – brachydontní stoličky
(nízké korunky, kořeny)

Zajíci

**Horní čelist se dvěma páry řezáků,
podélná rýha v 1. páru, velká diastema**

zajíc
2 0 3 3 (28)
1 0 2 3

Příčně lištovitý povrch M a P

Sudokopytníci

S. přežvýkaví

Horní čelist bez řezáků

Jelen

0 1 3 3 (34)
3 1 3 3

srnec

0 0 3 3 (32)
3 1 3 3

Jelenovití – základy korunek stoliček zvenku viditelné, boční hrany nedosahují k okraji alveol

Turovití – vysoké korunky stoliček s žebrováním, základy ukryté v alveolách

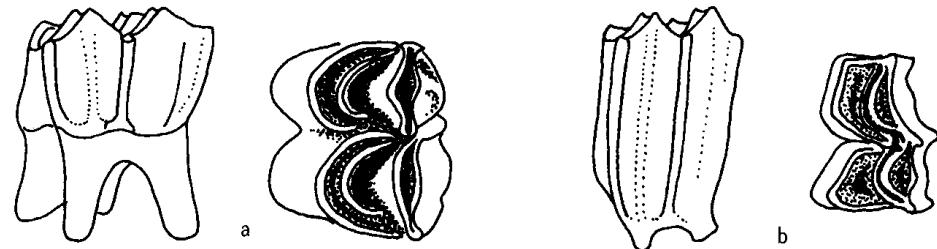
S. nepřežvýkaví

Horní čelist s řezáky, někdy malá diastema, trojhranné špičáky ven

prase

3 1 4 3 (44)
3 1 4 3

Bunodontní stoličky – hrbolekovité korunky

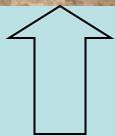
Obr. 146: Chrup (stoličky) přežvýkavců: jelenovití (a), turovití (b)

Lichokopytníci

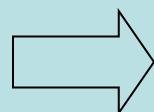
Nosorožci 24 – 34

Nález

Výsledek

Koně 36 – 44

3 0-1 3-4 3
3 0-1 3-4 3

Tapíři 44

Úkol (samostatná práce):

- rozlišit a poznat typy předložených zubů,
případně jejich nositele

(alespoň rody)

- zaznamenat pro následnou kontrolu

Seznam předložených zubů

1	řezák	prase
2	špičák	prase
3	stolička	prase (bunodontní M)
4	řezák	tur
5	stolička	tur (žebrov. M)
6	řezák	zajíc
7	řezák	potkan
8	stolička	zajíc (lišt. M)
9	stolička	potkan (brachyodont. M)
10	řezák	kočka
11	řezák	pes
12	špičák	kočka
13	špičák	pes
14	stolička	kočka (hřeben. M)
15	stolička	pes (hřeben. M)

Pachatel:

Rozlišování zubů

Poznej typy předložených zubů, případně jejich nositele (alespoň rody)

1.
2.
3.
4.
5.

Rozlišování savců podle zubního vzorce

6.
7.
8.
9.
10.